Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektori ühisarvamus 04/2021 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste vaktsineerimis-, testimis- ja tervenemistõendite väljastamise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (roheline digitõend)

Versioon 1.1

Versioonid

Versioon 1.1	8. aprill 2021	Väheolulised redaktsioonilised muudatused
Versioon 1.0	31. märts 2021	Ühisarvamuse vastuvõtmine

SISUKORD

Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor,

võttes arvesse 23. oktoobri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1725 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ) artikli 42 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingut, eriti selle XI lisa ja protokolli nr 37, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018,

võttes arvesse 17. märtsi 2021. aasta taotlust Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitsenõukogu ühisarvamuse saamiseks seoses ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste vaktsineerimis-, testimis- ja tervenemistõendite väljastamise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (roheline digitõend),

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ÜHISARVAMUSE

1 ETTEPANEKUTE TAUST

1. Komisjon avaldas 17. märtsil 2021 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse **koostalitlusvõimeliste vaktsineerimis-, testimis- ja tervenemistõendite väljastamise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal** (roheline digitõend) (edaspidi „ettepanek“). Ettepanek ja selle lisa kehtestatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 21 lõikele 2, mille kohaselt on igal ELi kodanikul õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, [1] kui aluslepingutega ja nende rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti.

2. 17. märtsil 2021 avaldas komisjon ka ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse **koostalitlusvõimeliste vaktsineerimis-, testimis- ja tervenemistõendite väljastamise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik kolmandate riikide kodanike jaoks, kes viibivad või elavad COVID-19 pandeemia ajal seaduslikult mõne liikmesriigi territooriumil** (roheline digitõend) (edaspidi „teine ettepanek“). Teine ettepanek võetakse vastu vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktile c, mille kohaselt töötab liit välja poliitika, milles sätestatakse tingimused, mille kohaselt kolmandate riikide kodanikud võivad liidu piires vabalt liikuda.

3. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et ettepanekute **eesmärk on hõlbustada vaba liikumise õiguse kasutamist ELis COVID-19 pandeemia ajal, luues ühise raamistiku** koostalitlusvõimeliste COVID-19 vastu vaktsineerimist, selle testimist ja sellest tervenemist kinnitavate tõendite (edaspidi „roheline digitõend“) väljaandmiseks, kontrollimiseks ja aktsepteerimiseks.

[1] Käesolevas dokumendis kasutatakse terminit „liikmesriigid“ tähenduses „EMP liikmesriigid“ ning terminit „EL“ tähenduses „EMP“.

4. Ettepanekus märgitakse, et viiruse leviku piiramiseks on liikmesriigid võtnud mitmesuguseid meetmeid, millest osa on mõjutanud liidu kodanike õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil. Sellised meetmed on riiki sisenemise piirangud või piiriülestele reisijatele kehtestatud nõue jääda karantiini[2]. Samuti märgitakse ettepanekus, et paljud liikmesriigid on hakanud väljastama või kavatsevad hakata väljastama vaktsineerimistõendeid[3].

5. **Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad ka, et ettepanekute kohaselt peavad kõik ELi liikmesriigid kasutama rohelise digitõendi raamistikku ja väljastama tõendeid, et hõlbustada ELis vaba liikumise õiguse kasutamist COVID-19 pandeemia ajal.**

6. 17. märtsil 2021 palus komisjon Euroopa Andmekaitsenõukogul ja Euroopa Andmekaitseinspektoril esitada määruse (EL) 2018/1725 (andmekaitsemäärus)[4] artikli 42 lõike 2 alusel ühisarvamuse ettepaneku ja teise ettepaneku kohta (edaspidi üheskoos „ettepanekud“).

2 ÜHISARVAMUSE KOHALDAMISALA

7. Ettepanekud on väga olulised, kuna neil on suur mõju üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitsele nende isikuandmete töötlemisel. **Käesoleva ühisarvamuse kohaldamisala piirdub isikuandmete kaitset käsitlevate ettepanekute kesksete aspektidega.**

8. Selguse huvides tuleb märkida, et kuna teise ettepaneku eesmärk on tagada, et ELi liikmesriigid kohaldavad ettepanekus sätestatud õigusnorme kolmandate riikide kodanike suhtes, kes elavad või viibivad seaduslikult nende territooriumil ja kellel on kooskõlas liidu õigusega õigus reisida teistesse liikmesriikidesse, siis keskenduvad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor oma soovituses ettepanekule. Sellest hoolimata on käesolevas ühisarvamuses esitatud üldised märkused ja kaalutlused täielikult kohaldatavad mõlema ettepaneku suhtes.

9. Võtmata arvesse muid olulisi eetilisi ja ühiskondlikke aspekte, mida ettepanek võib põhiõiguste järgimise seisukohast mõjutada, rõhutavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et **on oluline tagada ettepaneku järjepidevus ja selle täielik kooskõla isikuandmete kaitse üldmääruse[5] kohaldamisega**. See ei ole mitte ainult õiguskindluse huvides, vaid ka selleks, et vältida olukorda, kus ettepanek ohustab otseselt või kaudselt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 8 sätestatud põhiõigust isikuandmete kaitsele.

10. Eelkõige osutavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor käesolevas ühisarvamuses valdkondadele, kus ettepanekut tuleb täiendavalt kooskõlastada ELi andmekaitseraamistikuga, muu hulgas selleks, et vältida õiguslikku ebakindlust, mis tekiks, kui neid valdkondi vastuvõetud õigusaktides ei käsitleta.

---

[2] Vt ettepaneku põhjendus 3.
[3] Vt ettepaneku põhjendus 8.
[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).
[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

11. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor on teadlikud ettepanekut käsitlevast käimasolevast õigusloomeprotsessist ning rõhutavad, et nad on alati valmis andma kaasseadusandjatele kogu protsessi vältel täiendavaid nõuandeid ja soovitusi ning tagada eelkõige füüsiliste isikute õiguskindlus, andmesubjektide isikuandmete nõuetekohane kaitse kooskõlas ELi toimimise lepingu, harta ja andmekaitsealaste õigusaktidega.

3 ESIALGSED KAALUTLUSED

12. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et andmekaitse ei kujuta endast takistust praeguse pandeemia vastu võitlemisel[6]. Lisaks suurendab andmekaitsealaste õigusaktide järgimine kodanike usaldust ettepanekuga loodud raamistiku vastu. Samal ajal soovitavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor komisjonil **võtta ettepaneku suhtes terviklik ja eetikat tähtsustav hoiak, et hõlmata üldiselt kõiki eraelu puutumatuse ja andmekaitse ning põhiõigustega seotud küsimusi**. Lisaks sellele, nagu eespool juba mainitud, peavad kõik meetmed, mida liikmesriigid või ELi institutsioonid COVID-19 vastu võitlemiseks kehtestavad ning mis hõlmavad isikuandmete töötlemist, [7] lähtuma **tõhususe, vajalikkuse [8] ja proportsionaalsuse [9]** üldpõhimõtetest.

13. **Euroopa Ülemkogu** kutsus oma 25. veebruari 2021. aasta avalduses üles **töötama välja vaktsineerimistõendite ühised põhimõtted**. Samuti väljendas ülemkogu heameelt kahe nõukogu soovituse vastuvõtmise üle, mis käsitlevad reisimist ELis ja ELi ning mille kohaselt saab kehtestada piirangud vastavalt **proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise** põhimõtetele ning võttes arvesse piiriüleste kogukondade eriomast olukorda[10].

14. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor rõhutavad, et selgelt tuleks eristada vaktsineerimistõendit, mis vastab tõendile, mis on väljastatud isikule, kes on COVID-19 vastu vaktsineeritud, ja immuunsustõendit. Sellega seoses märgime, et käesoleva ühisarvamuse koostamise ajal näib olevat vähe teaduslikke tõendeid, mis toetaksid fakti, et COVID-19 vastu vaktsineerimine (või COVID-19st tervenemine) annab immuunsuse, ja näitaksid, kui kaua immuunsus kestab. Seepärast tuleks rohelist digitõendit käsitada lihtsalt kui kontrollitavat tõendit ajatempliga varustatud faktilise meditsiinilise kasutuse või haigusloo kohta, mis hõlbustab ELi kodanike vaba liikumist tänu selle ühtsele vormile kõigis liikmesriikides. Soovitame immuunsuse või nakkusohu kohta järelduste tegemisel siiski ettevaatlik olla, kuna konsolideeritud teaduslikus arvamuses ei ole veel kokku lepitud.

15. Sarnaselt tuletavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor meelde, et Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) märkis oma ajutist seisukohta käsitlevas dokumendis järgmist: rahvusvahelistele reisijatele mõeldud COVID-19 vaktsineerimistõendit käsitlevas 5. veebruari 2021.

---

[6] Vt Euroopa Andmekaitsenõukogu avaldus isikuandmete töötlemise kohta COVID-19 puhangu ajal. Vastu võetud 19. märtsil 2020.
[7] Vt dokument „Guidelines 04/2020 on the use of location data and contact tracing tools in the context of the COVID-19 outbreak“, punkt 4; Vt ka Euroopa Andmekaitsenõukogu avaldus isikuandmete töötlemise kohta COVID-19 puhangu ajal, 20. märts 2020.
[8] Vt dokument „Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit“, 11. aprill 2017.
[9] Vt dokument „EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data“, 19. detsember 2019.
[10] https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2021/02/25/statement-of-the-members-of-the-european-council-on-covid-19-and-health-25-february-2021/.

aasta seisukohas [11] märgiti, et [rõhuasetus lisatud]:"(...) riiklikud ametiasutused ja transpordiettevõtjad **ei tohiks kehtestada rahvusvahelise reisimise korral riigist lahkumise või sinna sisenemise tingimusena COVID-19 vaktsineerimistõendi nõuet**, kuna teadmised nakkuse edasikandumise vähendamisel vaktsiinide tõhususe kohta on endiselt ebapiisavad."

16. Käimasolevate arutelude raames tunnistavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et käesoleva ühisarvamuse esitamise ajal eksisteerib lahknevaid seisukohti vaktsineerimistõendite kasutamisest tuleneva võimaliku diskrimineerimise ohu suhtes [12]. Kuigi ettepanek ei hõlma ainult vaktsineerimistõendit diskrimineerimise ohu vähendamiseks, rõhutavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et **ettepanekule ei ole lisatud mõjuhinnangut**, mis tõendaks vastuvõetavate meetmete mõju ja **juba olemasolevate vähem sekkuvate meetmete tõhusust**.

17. Samal ajal tunnistavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et praegune COVID-19 pandeemia põhjustatud hädaolukord on toonud kaasa reaalseid ja olulisi ohte nii vaba liikumise õiguse kasutamisele liikmesriikides kui ka rahvatervisele, kuna puudub ühine lähenemisviis koostalitlusvõimeliste tõendite suhtes. Lisaks sellele eksisteerib Europoli andmeil suur negatiivsete COVID-19 testi tõendite võltsimise ja ebaseadusliku müügi oht [13]. Ettepaneku kohaselt vähendab roheline digitõend neid riske, kuna sellega ühtlustatakse dokumente ja võetakse vastu turvameetmed. Lisaks tuleb arvestada, et rohelise digitõendi kasutuselevõtmine ei kõrvalda võltsimise ohtu ning seetõttu peavad sellega kaasnema asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed, mis kaitseksid tõenditega manipuleerimise ja nende võltsimise eest.

18. Eespool esitatud kaalutlusi arvesse võttes tunnistavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor ettepaneku õiguspärast eesmärki ühtlustada ELis rohelise digitõendi väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimisega seotud dokumentatsiooni, et võimaldada kodanike vaba liikumist ELi liikmesriikide vahel. Allpool esitatud soovitused, mis piirduvad ettepaneku andmekaitse seisukohast asjakohaste sätetega, on aga esitatud reservatsiooniga käimasolevate teaduslike, õiguslike ja ühiskondlike arutelude suhtes.

19. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tunnevad heameelt asjaolu üle, et ettepanekuga nähakse ette roheline digitõend, mille eesmärk on hõlmata ELi kodanike ja kolmandate riikide seaduslike elanike erinevaid staatusi (vaktsineeritud, tervenenud ja testitud), võimaldades

---

[11] https://www.who.int/news-room/articles-detail/interim-position-paper-considerations-regarding-proof-of-covid-19-vaccination-for-international-travellers.

[12] Vt ka Ada Lovelace Institute, "What place should COVID-19 vaccine passports have in society?", 17.2.2021. Leheküljel 2 „Eksperdirühm jõudis seisukohale, et praegu ei paku vaktsineerimisstaatus selgeid ega veenvaid tõendeid selle kohta, et üksikisik võiks nakkuse edasikandumise kaudu teistele ohtu kujutada. Ilma selleta puudub kindel alus riskipõhiste otsuste tegemiseks ning seetõttu **ei ole digipassi kasutuselevõtmine praegu õigustatud**."
Sellest tulenevalt vt lk 4: „Digipasse ei tohiks kasutusele võtta, kui COVID-19 kohta on nii vähe teada, eelkõige mis puudutab erinevate vaktsiinide (ja vaktsineerimiskorra) mõju levikule, kaitse kestusele ja nende mõjude üldistatavust".
Samuti oluline: „Kuigi mõned näevad vaktsiinipasse võimalusena vabadusi suurendada, kujutaksid need passita isikute jaoks **teistele antud vabadustest ilmajäämist**. Seetõttu tuleks selgelt sõnastada nii praeguste piirangute leevendamine osade puhul kui ka nende jätkamine teiste puhul" (lk 3). „Siin määratletud vaktsiinipass koosneb kolmest osast: **tervisealane teave** (vaktsineerimisstaatus näiteks tõendi kaudu), **isikusamasuse kontrollimine** (tõendi ühendamine konkreetse isikuga) ja **luba toimingute lubamiseks või blokeerimiseks** (pass)". Juhime tähelepanu, et kõik need ka andmekaitse seisukohast olulised aspektid ei ole ettepanekus piisavalt määratletud.

[13] https://www.europol.europa.eu/early-warning-notification-illicit-sales-of-false-negative-covid-19-test-certificates.

seega täita alternatiivseid nõudeid, mida liikmesriigid võivad kehtestada, et kõrvaldada COVID-19 pandeemiaga võitlemiseks vastu võetud piirangud, mis takistavad vaba liikumise õiguse kasutamist. Samal ajal paluvad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor komisjonil selgitada, et liikmesriigid peaksid aktsepteerima kõiki kolme liiki tõendeid. Kui seda ei tehta, leiaks aset selge terviseandmetel põhinev diskrimineerimine, mis tooks kaasa põhiõiguste rikkumise.

20. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor rõhutavad samuti, et rohelise digitõendi kasutuselevõtmisel tuleb igal juhul kaaluda ka meetmeid, millega teha kindlaks ja leevendada riske, mis võivad tuleneda raamistiku kasutamisest ja rohelise digitõendi väljaandmisest, sealhulgas võimalikud soovimatud teisesed kasutusviisid ilma riiklikul tasandil kehtestatud nõuetekohase õigusliku aluseta. Need meetmed peaksid olema kooskõlas harta artiklitega 7 ja 8 ning täielikus kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega, nagu on üksikasjalikult selgitatud järgmises peatükis.

4 VAJADUS TERVIKLIKU ÕIGUSRAAMISTIKU JÄRELE

21. Harta artiklis 52 on sätestatud, et „[k]ui proportsionaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib hartaga tunnustatud õigusi ja vabadusi piirata üksnes juhul, kui need on vajalikud ja vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.“ Sellega seoses **tuleks hoolikalt analüüsida, kas ettepanekuga kehtestatud meetmed on vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas**. Eelkõige tuleks ettepanekuga saavutada õiglane tasakaal digitaalse rohelise tõendiga taotletavate üldist huvi pakkuvate eesmärkide ja individuaalse huvi vahel enesemääramise vastu, samuti isikute eraelu puutumatuse, andmekaitse ja mittediskrimineerimisega seotud põhiõiguste austamise ning muude põhivabaduste, näiteks liikumis- ja elukohavabaduse vahel.

22. Komisjon põhjendab ettepaneku proportsionaalsust asjaoluga, et ettepanekuga piiratakse isikuandmete töötlemist minimaalselt vajalikuga, lisades väljastatavatesse tõenditesse üksnes piiratud hulgal isikuandmeid (ettepaneku artikkel 5 ja lisa); sätestades, et tõendite kontrollimisel saadud andmeid ei tohiks säilitada (artikkel 9); luues raamistiku, mis ei eelda keskse andmebaasi loomist ja haldamist. Lisaks selgitatakse ettepanekus, et roheline digitõend ja selle usaldusraamistik on oma laadilt ajutine, kuna komisjon peaks selle kohaldamise COVID-19 pandeemia lõppedes delegeeritud õigusaktiga peatama (ettepaneku artikli 15 lõige 2), ning arvestades, et alates sellest hetkest ei oleks mingit põhjust, miks kodanikud peaksid esitama tervisedokumente, kui nad kasutavad oma õigust vabalt liikuda.

23. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et arvestades ettepanekus esitatud meetmete sekkumise laadi, ei kuulu raamistiku ja rohelise digitõendi võimalik edasine kasutamine liikmesriigi õiguse alusel, välja arvatud ELi liikmesriikide vahelise vaba liikumise õiguse hõlbustamine, ettepaneku [14] ja sellest tulenevalt Euroopa Andmekaitsenõukogu Euroopa Andmekaitseinspektori ühisarvamuse kohaldamisalasse.

24. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor on siiski seisukohal, et kui liikmesriigid peaksid endiselt püüdma rakendada rohelist digitõendit liikmesriigi õiguse alusel mis tahes võimaliku edasise kasutuse puhul, mis on mõeldud ELi liikmesriikide vahelise vaba liikumise hõlbustamiseks, võib see kaasa tuua soovimatuid tagajärgi ja seada ohtu ELi kodanike põhiõigused.

[14] Vt ettepaneku põhjendus 37.

Tõepoolest on juba tehtud ettepanek laiendada rohelise digitõendi kasutusala muudele olukordadele, et leevendada praegu kehtivaid piiranguid, ning liikmesriigid võivad kavandada kasutada seda *de facto* tingimusena, nt kauplustesse, restoranidesse, klubidesse, pühakodadesse või spordisaalidesse sisenemisel või mis tahes muus kontekstis, näiteks tööhõive puhul. Rohelise digitõendi ja sellega seotud raamistiku selline edasine kasutamine riikliku õigusliku aluse põhjal ei tohiks põhjustada COVID-19 vastu vaktsineerituse (või vaktsineerimatuse) või sellest tervenemise alusel õiguslikku ega faktilist diskrimineerimist. Seetõttu **rõhutavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et raamistiku, rohelise digitõendi ja sellega seotud isikuandmete võimalik edasine kasutamine liikmesriikide tasandil peab järgima harta artikleid 7 ja 8 ning olema kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega, sealhulgas selle määruse artikli 6 lõikega 4**[15]. See tähendab, et liikmesriigi õiguses on vaja asjakohast õiguslikku alust, mis oleks kooskõlas tõhususe, vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega ning sisaldaks kindlaid ja konkreetseid kaitsemeetmeid, mida rakendatakse pärast nõuetekohast mõjuhinnangut, eelkõige selleks, et vältida diskrimineerimise ohtu [16] ja keelata kontrolliprotsessi käigus andmete säilitamine. Lisaks rõhutavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et selline süsteem tuleb integreerida terviklikku tervishoiupoliitikasse. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et selline õiguslik alus liikmesriigi õiguses peaks sisaldama vähemalt erisätteid, milles määratakse selgelt kindlaks töötlemise ulatus ja määr, konkreetne eesmärk, selliste üksuste kategooriad, kes võivad tõendit kontrollida, ning asjakohased kaitsemeetmed diskrimineerimise ja kuritarvitamise vältimiseks, võttes arvesse ohtu andmesubjektide õigustele ja vabadustele[17]. Nagu Euroopa Liidu Kohus on selgitanud, on kaitsemeetmete vajadus veelgi suurem juhul, kui isikuandmeid töödeldakse automaatselt ja kui tegemist on sellise erilise isikuandmete kategooria kaitsega nagu tundlikud andmed[18].

25. Kuna edasise töötlemise õiguslik alus sõltub selle vastavusest õiguslikule alusele, mis on sätestatud selle esmases eesmärgis ELi tasandil, tuletavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor meelde, kui oluline on ettepanekus selgelt määratleda rohelise digitõendi eesmärk (eesmärgid). Nagu on märkinud Euroopa Liidu Kohus (suurkoda) 8. aprilli 2014. aasta kohtuasjas Digital Rights Ireland tehtud otsuses, eelkõige selle punktides 61–62: „[Peale selle ei kehtesta] direktiiv 2006/24 materiaal- ega menetlusõiguslikke tingimusi pädevate siseriiklike asutuste juurdepääsu suhtes andmetele ja nende hilisema kasutamise suhtes. [...] artikkel 4, mis reguleerib selliste asutuste juurdepääsu säilitatud andmetele, **ei sätesta sõnaselgelt, et andmetele juurdepääs ja andmete hilisem kasutamine peaksid olema rangelt piiratud** eesmärgiga ennetada ja avastada täpselt piiritletud raskeid kuritegusid [määruse rangelt määratletud eesmärkidel] [...]; **vaid piirdub sätestamisega, et iga liikmesriik kehtestab** menetluse, mida tuleb järgida, ja tingimused, mis peavad olema täidetud säilitatud andmetele juurdepääsu saamiseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse nõuetele.“ (rõhuasetus lisatud)

---

[15] Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõikega 4 lubatakse isikuandmeid töödelda muul eesmärgil kui see, milleks isikuandmeid liidu või liikmesriigi õiguse alusel koguti, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne meede, et tagada artikli 23 lõikes 1 osutatud eesmärkide täitmine.

[16] Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor on seisukohal, et liikmesriigid peaksid eelkõige võtma arvesse diskrimineerimise ohtu, mis võib tuleneda vaktsiinide erinevast kättesaadavuse ja neile juurdepääsu tasemest üksikisikutele ELis, odava testimise kättesaadavusest alternatiivina vaktsineerimisele jne.

[17] Täiendavaid näiteid kaitsemeetmete kohta leiab Euroopa Andmekaitsenõukogu suunistest 10/2020 isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 23 sätestatud piirangute kohta.

[18] Kohtuotsus, Euroopa Liidu Kohus, La Quadrature du Net jt, liidetud kohtuasjad C-511/18, C-512/18 ja C-520/18, 6. oktoober 2020, ECLI:EU:C:2020:791, punkt 132.

26. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et kavandatava meetme eesmärgi (eesmärkide) üksikasjalik kirjeldus ei ole mitte ainult proportsionaalsuse kontrolli eeltingimus, vaid aitab ka tõendada vastavust harta artikli 52 lõike 1 esimesele nõudele, st õiguse kvaliteeti[19]. Sellega seoses **leiame, et ettepanekus võiks paremini määratleda rohelise digitõendi eesmärgi ja näha ette mehhanismi, mille abil jälgida, kuidas liikmesriigid (kolmest alamtõendist koosnevat) tõendit kasutavad**.

27. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor rõhutavad, et roheline digitõend ei sisalda mitte ainult dokumendis endas avaldatud tundlikku teavet, vaid ka tundlikku teavet, mida saab esitatud andmete alusel järeldada. Sellega seoses võib näiteks erinevate liikmesriikide vaktsineerimisetappide erinevat staatust ja prioriteetsuse järjekorda arvesse võttes kergesti järeldada, et noorel, keda vaktsineeriti enne kui teisi samasse vanuserühma kuuluvaid isikuid, on omadus, mis õigustab varajast vaktsineerimist, näiteks pärsitud immuunsus või krooniline haigus[20].

28. Lisaks on Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor seisukohal, et **ettepanekus tuleb selgesõnaliselt sätestada, et liikmesriikide juurdepääs andmetele ja nende hilisem kasutamine pärast pandeemia lõppemist ei ole ettepaneku alusel lubatud**, ning näha sellega seoses ette selged juhised (sealhulgas selge läbivaatamis- ja aegumisklausel raamistiku ja rohelise digitõendi kasutamisele ning tervishoiu valdkonna selliste teaduslike järelevalveasutuste kaasamine, kes annavad tõendi(te) kasutamisega seoses ametlikku nõu).

29. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad ka, et ettepaneku põhjendust 42 ja artiklit 15 tuleb samuti muuta, et välistada rohelise digitõendi kasutamine pärast pandeemia lõppemist ning piirata ettepaneku kohaldamisala praeguse COVID-19 pandeemia ja SARS-CoV-2 viirusega. Sellega seoses on Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor vastu ettepaneku artiklis 15 sisalduvale avatud võimalusele, mille kohaselt võib komisjon delegeeritud õigusaktiga ettepaneku kohaldamist tulevikus jätkata, kui WHO kuulutab seoses *SARS-CoV-2, „selle variandi või sarnaste epideemiaohuga nakkushaiguste tõttu*“ välja rahvusvahelise tähtsusega rahvatervisealase hädaolukorra. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor peavad asjakohaseks sätte allajoonitud osa väljajätmist, et järgida eesmärgi piiritlemise põhimõtet ning **piirata ettepaneku kohaldamisala praeguse COVID-19 pandeemiaga ja eesmärgiga hõlbustada praeguses olukorras isikute vaba liikumist (mis tuleb täpsemalt määratleda ja millele lisatakse käesolevas, kuid mitte ammendavas ühisarvamuses täpsustatud kaitsemeetmed)**.

---

[19] Nagu on märgitud kohtujurist Mengozzi ettepanekus, ECLI:EU:C:2016:656, punkt 193 Kanada ja Euroopa Liidu vahelise broneeringuinfo edastamist ja töötlemist käsitleva lepingu eelnõu kohta: „Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt eeldab see väljend sisuliselt, et asjaomane meede on **kättesaadav ja piisavalt ennustatav**, see tähendab teisisõnu, et **selles on kasutatud üsna selget sõnastust, mis näitab kõigile piisavalt, missugustel asjaoludel ja tingimustel on ametiasutusel õigus kasutada meetmeid, mis kahjustavad nende EIÕKga kaitstud õigusi**“ (kohtujuristi rõhuasetus).
Sellega seoses vt ka Euroopa Inimõiguste Kohtu 24. jaanuari 2019. aasta otsus kohtuasjas Catt *vs*. Ühendkuningriik, kohtunik Koskelo ühise arvamuse punkt 6, millega ühines kohtunik Felici: „andmekaitseõiguse üldpõhimõtted, näiteks need, mis nõuavad, et töödeldavad andmed peavad olema töötlemise otstarbe seisukohalt piisavad ja asjakohased ega ole ülemäärased, **hajuvad, isegi ulatuses, mis muudavad nad praktiliselt ebaoluliseks, kui eesmärk ise piirdub sisutühja määratluse või piiranguga.**“ (rõhuasetus lisatud).
[20] Vt Cofone N. Ignacio, „Containment Apps: Immunity Passports and Contact Tracing Surveillance’, 16. jaanuar 2021, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3767301.

5 KONKREETSED ANDMEKAITSEALASED MÄRKUSED

5.1 Üldised märkused

30. Esiteks rõhutavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa andmekaitseinspektor, et kõnealune ettepanek ei võimalda – ega tohi võimaldada – rohelise digitõendi raamistiku loomise ettekäändel mis tahes isikuandmete keskse andmebaasi loomiseni ELi tasandil.

31. **Ettepaneku põhjenduses 14 ning artikli 5 lõikes 1 ja artikli 6 lõikes 1** on sätestatud, et „[...] *Liikmesriigid peaksid väljastama rohelise digitõendi automaatselt või taotluse alusel [...]*“ Sellega seoses soovitavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor ettepanekus selgitada, kas roheline digitõend luuakse automaatselt, kuid esitatakse üksnes andmesubjekti taotlusel, või antakse see välja üksnes andmesubjekti taotlusel.

32. **Lisaks leiavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et tõendid peaksid olema kättesaadavad nii digitaalses kui ka pabervormingus, et tagada kõigi kodanike kaasamine.** Soovitame sellega seoses parandada ettepaneku põhjenduse 14 ja artikli 3 lõike 2 sõnastust.

33. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tervitavad asjaolu, et **ettepaneku põhjenduses 15** tunnistatakse selgesõnaliselt kooskõla liidu andmekaitsealaste õigusnormidega kui keskset tegurit esitatud kolme liiki tõendite (st vaktsineerimistõend, testimistõend ja tervenemistõend) piiriüleseks tunnustamiseks. Lisaks on ettepaneku põhjenduses 38 sätestatud, et „[V]õimalikult väheste andmete kogumise põhimõtte kohaselt peaksid tõendid sisaldama ainult neid isikuandmeid, mida on vaja COVID-19 pandeemia ajal liidus vaba liikumise õiguse kasutamise hõlbustamiseks.“

34. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tunnistavad, et **ettepaneku põhjenduses 37** esitatakse isikuandmete töötlemise ning koostalitlusvõimeliste tõendite väljaandmise ja kontrollimise õigusliku alusena isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punkt c ja artikli 9 lõike 2 punkt g. Sellega seoses soovitavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor lisada ettepaneku põhiteksti, muu hulgas ettepaneku artikli 1 teise lõikesse ja artikli 8 lõike 2 punkti b ka eespool nimetatud õigusliku aluse või teise võimalusena viite isikuandmete kaitse üldmääruse järgimisele.

35. **Ettepaneku põhjenduses 39 on sätestatud, et** „[k]äesoleva määruse kohaldamisel võib isikuandmeid edastada/vahetada piiriüleselt ainult eesmärgiga saada vajalikku teavet, et kinnitada ja kontrollida tõendi omaniku vaktsineerimist, testimist või tervenemist“. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et seoses koostalitlusvõimega tuleks täiendavalt täpsustada terminit „isikuandmed“, eelkõige viies selle vastavusse e-tervise võrgustiku suunistega. Kooskõlas vaikimisi andmekaitsega kasutatakse vaikimisi kontrollimeetodeid, mis ei nõua isikuandmete edastamist, kui see on tehniliselt võimalik.

36. Euroopa andmekaitseinspektor ja Euroopa andmekaitseinspektor märgivad, et **ettepaneku põhjendust 47** tuleb kohandada, et see võtaks arvesse komisjoni taotlust pidada Euroopa

andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitsenõukoguga ühiskonsultatsioone kooskõlas andmekaitsemääruse artikli 42 lõikega 2.

37. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tervitavad asjaolu, et **ettepaneku artikli 3 lõige 3** võimaldab kodanikel saada tõendi tasuta ja saada uue tõendi, kui rohelises digitõendis sisalduvad isikuandmed ei ole või ei ole enam täpsed või ajakohased või kui tõend ei ole selle omanikule enam kättesaadav. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor soovitavad selles sättes selgitada, et tõend ja selle muudetud versioonid antakse välja **andmesubjekti taotlusel**.

38. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad ka, et **ettepaneku artikli 2 lõikes 6** esitatud koostalitlusvõime täiendav määratlus ei ole piisavalt selge, kuna rohelised digitõendid põhinevad eIDASe eeskirjadel ja ISA2 (varasem IDABC ja ISA) programmi tegevusel seoses Euroopa koostalitlusvõime raamistikuga.

5.2 Isikuandmete kategooriad

39. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et I lisas on esitatud rohelise digitõendi raames töödeldavate isikuandmete kategooriad ja andmeväljad. Sellega seoses **oleme seisukohal, et selliste konkreetsete andmeväljade vajalikkuse põhjendus ei ole ettepanekus selgelt määratletud**. Lisaks leiavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et täiendavalt tuleks selgitada, kas kõik I lisas esitatud isikuandmete kategooriad tuleb lisada ka nii digitaal- kui ka pabertõendite ruutkoodi („QR-kood“). Erineva terviklikkuse tasemega andmekogumeid ja QR-koode toetav lähenemisviis võib tõhustada võimalikult väheste andmete kogumist eri kasutusjuhtudel. Lisaks märgime seoses rohelise digitõendi tõhususega, et iga tõendi kehtivusaega ei ole täpsustatud (v.a tervenemistõend). Viimati nimetatud aspekt on andmekaitse seisukohast seotud ebaselgusega andmete säilitamise tähtaegade kehtestamisel.

40. Neid kaalutlusi silmas pidades, ja konkreetsemalt seoses vaktsineerimistõendiga leiavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepaneku põhjendustes tuleks täiendavalt põhjendada vajadust lisada tõendile sellised andmeväljad nagu vaktsineerimiseks kasutatud ravim, vaktsiini müügiloa hoidja või tootja ja järjekorranumber mitme vaktsineerimise/vaktsiinidoosi korral, et hõlbustada ELis vaba liikumise õiguse kasutamist COVID-19 pandeemia ajal. Lisaks märgime, et vähene ühtlustamine ettepanekus võib takistada ELi kodanike vaba liikumise õiguse kasutamise lihtsustamist.

41. Lisaks märgivad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et kooskõlas ettepaneku artikli 5 lõikega 2, artikli 6 lõikega 2 ning artikli 7 lõigetega 1 ja 2 on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, lisades, muutes või jättes välja andmevälju kolme liiki tõendites kasutatud isikuandmete kategooriate kohta. Andmeväljade muutmine võib muuta mõjuhinnangu kehtetuks, mistõttu tuleb riski uuesti hinnata. Sellega seoses **leiavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise kaudu tuleks lisada ainult juba määratletud andmekategooriatesse kuuluvaid üksikasjalikumaid andmevälju (andmete alamkategooriad)**. Selliste delegeeritud õigusaktide ettepanekute tegemisel tuleks konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektoriga (ja vajaduse korral Euroopa Andmekaitsenõukoguga).

42. Nagu ettepaneku eesmärgi piiritlemise raames juba mainitud, märgivad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor samuti, et lisa punkti 3 alapunkti c kohaselt on üks tõendi andmevälju „haigus või haigustekitaja, millest isik on tervenenud“. Sellega seoses **leiavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et arvestades ettepaneku**

eelnõu kohaldamisala ja praegust COVID-19 olukorda, peaks haigus või haigustekitaja, millest isik on tervenenud, piirduma üksnes COVID-19 ning selle variantidega.

5.3 Ettepaneku raames piisavate tehniliste ja korralduslike eraelu puutumatust ja turvalisust käsitlevate meetmete vastuvõtmine

43. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et hoolimata rohelise digitõendiga hõlmatavate isikuandmete tundlikkusest võtab komisjon ettepaneku kohaselt (ettepaneku artikkel 8) rakendusakti kujul vastu otsuse eraelu puutumatuse ja turvalisuse meetmete ning nõuete kohta, millele roheline digitõend peaks vastama.

44. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et **ettepanekus tuleks sätestada, et vastutavad töötlejad ja volitatud töötlejad võtavad** kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 32 asjakohaseid **tehnilisi ja korralduslikke meetmeid**, et tagada töötlemise ohule vastav turvalisuse tase. Nende meetmete puhul tuleks näiteks kaaluda eraelu puutumatuse ja turvalisuse tagamiseks võetud meetmete tõhususe korrapäraseks testimiseks ja hindamiseks menetluste kehtestamist. Märgime, et nende meetmete eesmärk on integreerida töötlemisesse vajalikud kaitsemeetmed, et kaitsta andmesubjektide õigusi. **Kohustuslikke meetmeid võidakse täiendavalt selgitada rakendusaktidega**, mille komisjon võtab vastu kooskõlas ettepaneku artikliga 8.

45. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et eespool nimetatud piisavad tehnilised ja korralduslikud eraelu puutumatust ja turvalisust käsitlevad meetmed tuleks vastu võtta nii töötlemisvahendite kindlaksmääramise ajal kui ka töötlemise ajal, kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 25 sätestatud lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõtetega.

46. Kuna komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega nähakse ette kavandatavat liiki tõendite täiendavad tehnilised kirjeldused, siis sellega seoses tuletavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor meelde komisjoni kohustust konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitsenõukoguga (vajaduse korral) vastavalt andmekaitsemääruse artiklile 42.

47. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor teevad ettepaneku lisada artikli 8 pealkirja sõnad „ning tehnilised ja korralduslikud meetmed“, et see oleks kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse sõnastusega ning kuna ettepaneku kontekstis on asjakohane võtta vastu piisavad tehnilised ja korralduslikud meetmed.

5.4 Vastutavate töötlejate ja volitatud töötlejate kindlakstegemine

48. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tunnevad heameelt, et ettepanekus esitatakse teatav lähtepunkt seoses vastutava töötleja ja volitatud töötleja rollide selgitamisega rohelise digitõendi raamistikus. Sellega seoses märgime, et ettepaneku artikli 9 lõike 4 kohaselt käsitatakse artiklis 3 osutatud roheliste digitõendite **väljastamise eest vastutavaid asutusi vastutavate töötlejatena** isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 lõike 7 tähenduses. Lisaks on ettepaneku artikli 8 punktis g sätestatud, et komisjon võtab vastu rakendusaktid, mis sisaldavad tehnilisi kirjeldusi ja eeskirju vastutuse jagamiseks vastutavate ja volitatud töötlejate vahel.

49. Rohelise digitõendi asjakohasuse tõttu vaba liikumise õiguse kasutamise kontekstis ja võttes arvesse tõendi võimalikku kasutamist mitmes liikmesriigis (nt läbi eri liikmesriikide reisides), **soovitavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanekus täpsustataks, et loetelu kõigist üksustest, kes on ette nähtud tegutsema konkreetses liikmesriigis andmete vastutavate töötlejate, volitatud töötlejate ja vastuvõtjatena** (välja arvatud asutused, kes vastutavad

ettepaneku artikli 9 lõikes 4 loetletud tõendite väljaandmise eest), **avalikustatakse**. See võimaldaks rohelist digitõendit kasutavatel ELi kodanikel teada, millise üksuse poole pöörduda, et kasutada oma isikuandmete kaitse üldmääruse kohaseid andmekaitseõigusi, sealhulgas eelkõige õigust saada läbipaistvat teavet selle kohta, kuidas kasutada andmesubjekti õigusi seoses isikuandmete töötlemisega.

50. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa andmekaitseinspektor soovitavad ka selgitada **ettepanekus komisjoni rolli andmekaitseõiguse tähenduses seoses usaldusraamistikuga, millega tagatakse tõendite koostalitlusvõime**.

5.5 Läbipaistvus ja andmesubjekti õigused

51. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor avaldavad toetust ettepaneku artikli 3 lõikele 2, milles selgitatakse, et „tõendites sisalduv teave esitatakse ka inimloetaval kujul“. Asjaomaste andmete tundlikkuse tõttu soovitavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor komisjonil tagada, et menetluste läbipaistvus oleks kodanike jaoks selgelt määratletud, et nad saaksid kasutada oma andmekaitseõigusi.

52. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor avaldavad toetust ettepaneku artikli 3 lõikele 3, milles sätestatakse, et „tõendi omanikul on õigus taotleda uue tõendi väljastamist, kui tõendil sisalduvad isikuandmed ei ole või ei ole enam täpsed või ajakohased (...)“, kuna see on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktiga d ja artikliga 16.

5.6 Andmete säilitamine

53. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor avaldavad toetust ettepaneku põhjendusele 40, milles märgitakse, et „[m]äärusega **ei looda õiguslikku alust selliste isikuandmete säilitamiseks, mille on tõendilt saanud** sihtliikmesriik või piiriülese sõitjateveo teenuse pakkujad, kes peavad siseriikliku õiguse kohaselt COVID-19 pandeemia ajal rakendama teatavaid rahvatervisealaseid meetmeid“, ja ettepaneku artikli 9 lõikele 3, milles on sõnaselgelt sätestatud, et „[i]sikuandmeid, mida töödeldakse artiklis 3 osutatud tõendite väljastamiseks, sealhulgas uue tõendi väljastamiseks, ei säilitata kauem, kui on vaja selle eesmärgi saavutamiseks, ning mitte ühelgi juhul kauem kui ajavahemik, mille jooksul tõendeid võib kasutada vaba liikumise õiguse kasutamiseks“, kuna need mõlemad on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud andmete säilitamise piirangu põhimõttega.

54. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et väljastavate asutuste poolt isikuandmete säilitamisel tuleks järgida isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktis e sätestatud põhimõtteid ning võimaluse korral tuleks selgelt määratleda andmete konkreetne säilitamisaeg. Kui see ei ole võimalik, tuleks täpsustada vähemalt konkreetsed kriteeriumid, mida kasutatakse sellise säilitamisaja kindlaksmääramiseks. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor on seisukohal, et kooskõlas ettepaneku artikli 15 lõikega 2 ei tohiks säilitamisaeg kesta liikmesriikides mingil juhul kauem kui COVID-19 pandeemia lõpuni.

5.7 Rahvusvaheline andmeedastus

55. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad ettepaneku põhjendusest 39 tulenevalt, et „[---] isikuandmeid võib edastada/vahetada piiriüleselt ainult eesmärgiga saada vajalikku teavet, et kinnitada ja kontrollida tõendi omaniku vaktsineerimist, testimist või tervenemist]...]“. Lisaks sellele sätestatakse ettepaneku artikli 4 lõikes 2, et „[u]saldusraamistik tagab võimaluse

korral koostalitlusvõime rahvusvahelisel tasandil loodud tehnoloogiliste süsteemidega.“ Selle sõnastuse põhjal mõistavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanek annaks rohelise digitõendi rakendamisel teatavates olukordades võimaluse edastada isikuandmeid rahvusvahelisel tasandil. Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et selline rahvusvaheline edastamine võib isikuandmete töötlemist täiendavalt ohustada, kuna kolmandad riigid võivad rohelise digitõendi raames vahetatavaid andmeid teiseselt kasutada. Seetõttu **soovitavad Euroopa Andmekaitsenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor selgesõnaliselt selgitada, kas ja millal võib isikuandmete rahvusvaheline edastamine aset leida**, ning lisada õigusaktidesse kaitsemeetmed tagamaks, et kolmandad riigid töötlevad vahetatud isikuandmeid üksnes ettepanekus täpsustatud eesmärkidel.

Brüssel, 31. märts 2021

Euroopa Andmekaitsenõukogu nimel	Euroopa Andmekaitseinspektori nimel
Esimees	Euroopa Andmekaitseinspektor
(Andrea Jelinek)	(Wojciech Wiewiórowski)